

FÖRVALTNINGSRÄTTEN
I UMEÅ

DOM
2011-05-17
Meddelad i
Umeå

Sida 1 (7)

Mål nr
654-11 E
Kansli 3

SÖKANDE

Swesafe AB, 556529-5911
Danderydsvägen 146
182 36 Danderyd

Ombud: Morvarid Dorkhan Nilsson och Magnus Stålmark
Baker & McKenzie Advokatbyrå KB
Box 180
101 23 Stockholm

KONKURRENSVERKET	
2011-05-18	
Ävd	
Dnr	
Doss	Aktbil

MOTPART

Västerbottens läns landsting
901 89 Umeå

SAKEN

Överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling - LOU

DOMSLUT

Förvaltningsrätten beslutar att upphandlingen inte får avslutas förrän rättelse gjorts genom ny prövning av anbudet.

Dok.Id 12572

Postadress
Box 193
901 05 Umeå

Besöksadress
Nygatan 45
(Tingshuset)

Telefon
090-17 74 00
E-post: forvaltningsratteniumea@dom.se

Telefax
090-13 75 88

Expeditionstid
måndag – fredag
09:00-12:00
13:00-15:00

BAKGRUND OCH YRKANDEN

Västerbottens läns landsting (Landstinget) har infortrat anbud avseende byte av låscylindrar och låssystem vid Lycksele lasarett (projekt nr 3101 002) och beslutat att anta det anbud som lämnats av Låsservice i Lycksele AB (Låsservice). Vid upphandlingen används förenklat förfarande.

Swesafe AB (Swesafe) yrkar i ansökan att förvaltningsrätten ska förordna att upphandlingen får avslutas först sedan rättelse gjorts. Rättelsen ska i första hand bestå av att Landstinget vid utvärderingen bortser från anbudet från Låsservice och i andra hand att Landstinget vid utvärderingen inte tilldelar anbudet från Låsservice maximal poäng avseende kriterier Resurser.

Landstinget bestrider bifall till Swesafes ansökan.

Genom interimistiskt beslut den 25 mars 2011 har förvaltningsrätten förordnat att upphandlingen inte får avslutas innan något annat har beslutats.

TILLÄMPLIGA BESTÄMMELSER I DETTA MÅL

Upphandlande myndigheter ska behandla leverantörer på ett likvärdigt och icke-diskriminerande sätt samt genomföra upphandlingar på ett öppet sätt. Vid upphandlingar ska vidare principerna om ömsesidigt erkännande och proportionalitet iakttas. (1 kap. 9 § LOU).

En upphandlande myndighet får tillåta att en anbudssökande eller anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudsansökan eller anbudet.

Myndigheten får begära att en ansökan eller ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. (15 kap. 12 § LOU)

Om den upphandlande myndigheten har brutit mot de grundläggande principerna i 1 kap. 9 § eller någon annan bestämmelse i LOU och detta har medfört att leverantören lidit eller kan komma att lida skada, ska rätten besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts (16 kap. 2 § LOU).

UTREDNINGEN

Landstingets utvärdering av anbudet

Av Landstingets anbudsutvärdering framgår bl.a. följande.

Tre anbud har utvärderats; från Swesafe, Låsservice och Låssmeden. Anbudet från Låsservice har bedömts vara det ekonomiskt mest fördelaktiga anbudet och anbudet från Swesafe har rangordnats som nummer två.

Parternas anföranden

Swesafe anför bl.a. följande.

Enligt punkten AFB.3 i förfrågningsunderlagets administrativa föreskrifter ska anbud avges enligt bifogat anbudsformulär. Av anbudsformuläret framgår att anbudsgivaren bl.a. skulle ange debiteringsnormer för ändrings- och tillägsarbeten enligt självkostnadsprincipen, se bilaga 1 till domen. Timpriser skulle därvid anges för olika yrkeskategorier. Dessutom skulle ersättningar anges i form av procentuella påslag i enlighet med närmare anvisningar i förfrågningsunderlaget.

Låsservice har i sitt anbud underlåtit att ange några debiteringsnormer för ändrings- och tilläggsarbeten enligt självkostnadsprincipen. I anbudet angavs endast ett timpris om 460 kr avseende en yrkeskategori medan det för övriga yrkeskategorier och ersättningar i form av procentuella påslag inte angavs några timpriser eller procentuella påslag alls.

Låsservice lämnade således ett ofullständigt anbud som inte kunde utvärderas av Landstinget. Anbudet uppfyllde inte de obligatoriska kraven om att ange efterfrågade timpriser och procentuella påslag. Rätteligen borde Låsservices anbud därför ha förkastats av landstinget.

Det är i målet ostridigt att Låsservice har tillfört anbudet nya uppgifter efter anbudstidens utgång. Låsservice har den 14 mars 2011 lämnat in ett nytt anbudsformulär där det tidigare angivna timpriset för yrkeskategorin låssmed justerats från 460 kr till 540 kr. Dessutom har Låsservice i det nya anbudsformuläret, i motsats till det anbudsformulär som ingetts inom anbudsfristen, även angett timpriser för övriga yrkeskategorier och procentuella påslag. Det är dessa nya uppgifter som har legat till grund för Landstingets utvärdering.

Enligt 15 kap. 12 § andra stycket LOU får en upphandlande myndighet begära att ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. Av förarbetena till bestämmelsen (se bl.a. prop. 2006/07:128 s. 377) framgår att bestämmelsen ska tolkas restriktivt. Av doktrin följer att innebörden av begreppen förtydliga och komplettera förutsätter att det redan finns uppgifter som kan förtydligas eller kompletteras (se bl.a. Falk, Lag om offentlig upphandling – en kommentar, s. 434 ff). I princip föreligger således hinder mot att tillföra nya sakuppgifter genom ett förtydligande eller en komplettering.

Det är således inte möjligt för Landstinget att med stöd av 15 kap. 12 § LOU låta Låsservice i efterhand tillföra helt nya uppgifter som inte funnits med i det ursprungliga anbudet. Ingen annan anbudsgivare har heller beretts tillfälle att inkomma med komplettering med nya uppgifter. Låsservice har särbehandlats redan genom att som ende anbudsgivare ha fått möjlighet att komplettera sitt anbud med nya uppgifter. Genom att tillåta att det tillförs nya uppgifter har Landstinget gett Låsservice en mycket förmånlig behandling. Det är fråga om en otillåten komplettering av anbudet.

Om Låsservice inte hade tillfört sitt anbud nya uppgifter om timpriser för olika yrkeskategorier och procentuella påslag är det uppenbart att anbudet inte var komplett och att det alltså inte uppfyllde samtliga skall-krav. Därmed skulle anbudet från Låsservice ha förkastats och således aldrig ha blivit föremål för någon närmare utvärdering.

Swesafe har följaktligen lidit skada av att Landstinget har låtit Låsservice komplettera sitt anbud med nya uppgifter eftersom anbudet aldrig hade kunnat antas utan den kompletteringen.

Landstinget anför bl.a. följande.

Landstinget bestrider att anbudet från Låsservice inte ska tas upp till utvärdering. Det vitsordas att Låsservice getts möjlighet att komplettera sitt anbud med uppgifter om debiteringsnormer för ändrings- och tilläggsarbeten. Kompletteringen har varit tillåten i enlighet med 15 kap. 12 § LOU då den genomförts utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning.

Av anbudsutvärderingen framgår att Låsservice till följd av sina höga procentpåslag påförts avsevärt större tillägg under rubriken Entreprenörsarvode jämfört med övriga anbudsgivare. Kompletteringen har således

inte medfört någon särbehandling av övriga anbudsgivare. Till följd av påslaget har de övriga anbudsgivarna inte lidit eller riskerat att lida skada.

DOMSKÄL

I förfrågningsunderlaget anges att anbud ska avges enligt bifogat anbudsformulär. Detta innebär att anbudsgivare ska lämna i anbudsformuläret efterfrågade uppgifter och att detta utgör sådana obligatoriska krav som måste vara uppfyllda för att ett anbud ska gå vidare från kvalificeringsfasen till utvärderingsfasen. Av anbudsformuläret framgår att anbudsgivaren bl.a. skulle ange debiteringsnormer för ändrings- och tilläggsarbeten, se bilaga 1 till domen. De efterfrågade uppgifterna måste anses vara relevanta för upphandlingen och anbudsformuläret är också utformat på ett tillräckligt tydligt sätt. Av handlingarna i målet framgår att Låsservice, den vinnande anbudsgivaren, inte fyllt i denna del av anbudsformuläret på föreskrivet sätt. Timpris har endast lämnats för en yrkeskategori och någon debiteringsgrund i form av procentuella påslag har inte angetts överhuvudtaget. Anbudet från Låsservice har således inte uppfyllt de obligatoriska kraven om att ange timpriser och procentuella påslag och borde därför rätteligen inte ha utvärderats.

Det är i målet ostridigt att Låsservice efter anbudstidens utgång getts möjlighet att inge de saknade uppgifterna. En upphandlande myndighet får tillåta att en anbudsgivare rättar en uppenbar felskrivning eller felräkning eller något annat uppenbart fel i anbudet. Bestämmelsen tar sikte på rena skrivfel eller uppenbara misstag i anbudets utformning. Någon sådan situation är enligt förvaltningsrättens mening inte för handen i förevarande mål.

Utöver rättelse av uppenbara fel får en upphandlande myndighet begära att ett anbud förtydligas eller kompletteras om det kan ske utan risk för särbehandling eller konkurrensbegränsning. En upphandlande myndighet måste

vara restriktiv med att begära in förtydligande eller komplettering. Det får endast vara fråga om att konkretisera tidigare lämnade uppgifter och inte att tillföra nya. Då det i förevarande mål varit fråga om att tillföra nya uppgifter finns inte förutsättningar för att tillämpa bestämmelsen om förtydligande eller komplettering. I stället har Låsservice efter anbudstidens utgång getts möjlighet att tillföra sådana uppgifter att de obligatoriska kraven därefter uppfylls. Landstinget har härigenom agerat i strid mot den gemenskapsrättsliga principen om likabehandling, vilken kommer till uttryck i 1 kap. 9 § LOU, samt även mot 15 kap. 12 § LOU.

Landstingets agerande har medfört att Swesafe lidit eller kan komma att lida skada. Det finns därför grund för att besluta om åtgärder enligt 16 kap. 2 § LOU. Förvaltningsrätten kan härvid besluta att upphandlingen ska göras om eller att den får avslutas först sedan rättelse gjorts. Med hänsyn till att den i målet aktuella bristen hänför sig till anbudsprövningen finner rätten det tillräckligt att prövningen av anbuderna görs om.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (Dv 3109/1C LOU)

Björn Johansson
Rådman

Målet har föredragits av Christina Röckner.

Uppdelning av anbudssumman

Priser avser samtliga kostnader för färdigt arbete, material, arbete, provningar, dokumentation osv.

ingår med kr	+/- kr
-----------------	-----------

DelpriserBygg- och installationsarbeten

Demonterings- och monteringsarbeten lås .....

Programmeringsarbete inkl upprättande av låssystem .....

Utbildning av beställarens personal .....

Alt priser

.....

.....

Sido-anbud

.....

.....

Debiteringsnormer för ändrings- och tilläggsarbeten enl. självkostnadsprincipen

kr/tim

Timpriser

Låssmed .....

Elmontör .....

Programmerare .....

Städare .....

Övriga .....

Ersättningar enligt AF-bilaga 5

Debiteringsgrund enligt Litt 1 .....

% påslag

Debiteringsgrund enligt Litt 4b .....

% påslag

Debiteringsgrund enligt Litt 5b .....

% påslag

SVERIGES DOMSTOLAR

HUR MAN ÖVERKLAGAR - PRÖVNINGSTILLSTÅND

Den som vill överklaga förvaltningsrättens beslut ska skriva till Kammarrätten i Sundsvall. **Skrivelsen ska dock skickas eller lämnas till förvaltningsrätten.**

Överklagandet ska ha kommit in till förvaltningsrätten **inom tre veckor** från den dag då klaganden fick del av beslutet. Tiden för överklagandet för offentligpart räknas emellertid från den dag beslutet meddelades.

Om sista dagen för överklagandet infaller på lördag, söndag eller helgdag, midsommarafton, julafton eller nyårsafton räcker det att skrivelsen kommer in nästa vardag.

För att ett överklagande ska kunna tas upp i kammarrätten fordras att prövningstillstånd meddelas. Kammarrätten lämnar prövningstillstånd om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas, anledning förekommer till ändring i det slut var till förvaltningsrätten kommit eller det annars finns synnerliga skäl att pröva överklagandet.

Om prövningstillstånd inte meddelas står förvaltningsrättens beslut fast. Det är därför viktigt att det klart och tydligt framgår av överklagandet till kammarrätten varför man anser att prövningstillstånd bör meddelas.

Skrivelsen med överklagande ska innehålla

1. den klagandes namn, personnummer, yrke, postadress och telefonnummer. Dessutom ska adress och telefonnummer till arbetsplatsen och eventuell annan plats där klaganden kan nås för delgivning lämnas om dessa uppgifter inte tidigare uppgetts i målet. Om någon person- eller adressuppgift ändras är det viktigt att anmälan snarast görs till kammarrätten,

2. det beslut som överklagas med uppgift
3. om förvaltningsrättens namn, målnummer samt dagen för beslutet,
4. de skäl som klaganden anger till stöd för begäran om prövningstillstånd,
5. den ändring av förvaltningsrättens beslut som klaganden vill få till stånd,
6. de bevis som klaganden vill åberopa och vad han/hon vill styrka med varje särskilt bevis.

Skrivelsen ska vara undertecknad av klaganden eller hans ombud. Adressen till förvaltningsrätten framgår av beslutet. Om klaganden anlitar ombud ska denne sända in fullmakt i original samt uppgive sitt namn, adress och telefonnummer.

Om någon person- eller adressuppgift ändras, ska Ni utan dröjsmål anmäla ändringen till kammarrätten.

I mål om överprövning enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling eller lagen (2007:1092) om upphandling inom områdena vatten, energi, transporter och posttjänster får avtal slutas innan tiden för överklagande av rättens dom eller beslut har löpt ut. I de flesta fall får avtal slutas när tio dagar har gått från det att rätten avgjort målet eller upphävt ett interimistiskt beslut. I vissa fall får avtal slutas omedelbart. Ett överklagande av rättens avgörande får inte prövas sedan avtal har slutits. Fullständig information finns i 16 kapitlet i de ovan angivna lagarna.

Behöver Ni fler upplysningar om hur man överklagar kan Ni vända Er till förvaltningsrätten.

DV 3109/1C LOU

